

روایت

چهارشنبه ۲۱ شهریور ۱۴۰۳

شماره ۴۲۲۶

فآرخی‌کت‌گاندایلی‌کم

فآرخی‌کت‌گان‌انلاین

علی مزروعی خبرنگارگروه نقد روز

با شدت گرفتن اختلافات بین روسیه و غرب، این کشور عزم جدی‌تری برای فعال کردن سازوکارهای بین‌المللی موازی با نهادهای تحت سلطه کشورهای غربی پیدا کرده است. این رویکرد باعث می‌شود تا این کشور بتواند منابع از تنگ شدن حلقه تحریم و تحمل فشارهای اقتصادی و سیاسی زیاد شود. گروه بریکس یکی از همین سازوکارها است. روسیه با هدف استفاده حداکثری از ظرفیت بریکس رویداد‌های مختلفی را برای سال جاری برنامه‌ریزی کرده است. در همین راستا نیز روز گذشته علی اکبر احمدیان، دبیر شورای عالی امنیت ملی به نمایندگی از جمهوری اسلامی ایران برای شرکت در نشست مقام‌های عالی امنیتی کشورهای عضو بریکس وارد سن پترزبورگ شد. تیر ماه سال جاری نیز قالبیاف برای شرکت در دهمین مجمع پارلمانی بریکس به این شهر سفر کرده بود. این سفرها را می‌توان مقدمه‌ای برای برگزاری شانزدهمین اجلاسیه سران بریکس دانست که قرار است اوایل آبان ماه با حضور مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشورمان در کازان برگزار شود. از آنجایی که ایران نیز به لحاظ تعاملات بین‌المللی شرایطی مشابه با وضعیت کنونی روسیه دارد استفاده از ظرفیت‌هایی مثل بریکس و گسترش تعاملات با کشورهای عضو آن از جمله خود روسیه فرصت مناسبی برای فرار از تحریم‌های یکجانبه آمریکا محسوب می‌شود. در ادامه ضمن بررسی برخی از مهم‌ترین نقاط اشتراك و افتراق ایران و روسیه راهبردهایی برای نزدیک‌تر کردن دیدگاه دو کشور در مسائل مختلف پیشنهاد شده است. به‌کارگیری این راهبردها می‌تواند انگاره‌های مطلق‌گرایانه حمایتی یا مخالفنی با سیاست همکاری با روسیه را به حاشیه برده و رویکردی عقلانی بر مناسبات تهران-مسکو حاکم کند.

□ □ □

■ **دوقطبی روس هراسی-روس ستایی دور باطل است**

در فضایی که برخی دچار افراط شده و هرگونه کنششی را که مسکو در تقابل با منافع ملی ایران نشان می‌دهد، نیز توجیه می‌کنند، در سوی مقابل برخی طیف‌های سیاسی نزدیک شدن به مسکو را به معنی دور شدن از غرب دانسته و با نگاهی مطلقاً منفی به روابط با روسیه نگریسته‌اند. این طیف مترصد فرصتی‌اند تا هرگونه اظهارنظر مقامات روسی را که خلاف رویکرد ایران تلقی می‌شود به دست آویزی برای روس هراسی تبدیل کنند. نمونه نزدیک‌تر از این تقابل را نیز در چند روز اخیر پس از آنکه روسیه از احداث کریدور زنگرور در خاک ارمنستان حمایت کرد، مشاهده کردیم. اگرچه این موضوع برخلاف رویکرد تأکیدبی تهران مبنی بر مخالفت با تغییر مرزهای جغرافیایی است اما نمی‌توان توقع داشت که مسکو نیز مواضعش را کاملاً منطبق با ایران مطرح کند. مسیر درست در این دوگانه مخرب این است که از دریچه منافع ملی و غیرایدئولوژیک روابط تهران و مسکو را تحلیل کرده و راهکارهایی را پیشنهاد داد که قدرت تقویت اشتراکات و کاهش اختلافات دیدگاهی را داشته باشد. این امر نیز کاملاًنسبی بوده و با نگاه صفر و صدی نباید به ارزیابی آن نشست.

روایتی کمتر شنیده شده از بهار ۱۴۰۳ نشان می‌دهد رئیس‌جمهور در فرایند انتخابات وام‌دار جریان اصلاح طلب نبوده است

پزشکیان و اصلاح‌طلبان؛ حساب بی حساب

به‌عنوان نامزد مستقل و نامزد اصلاح‌طلبان، نظر سنجی صورت‌گیرد و بازنده به نفع دیگری کنارنیکشد.»این‌یعنی همان تکراروضعیت انتخابات۹۲که‌به‌نظر نمی‌رسید، اصلاح‌طلبان چندان تمایلی به آن داشته باشند.

■ **خاتمی همچنان با اصلاح‌طلبان ساختاری فاصله‌گذاری می‌کند**

در جلسه‌ای که البته در بالاترین سطح اصلاح‌طلبان و با حضور چهره‌هایی مثل محمدخوئینی هاسیدحسن خمینی سیدمحمدخاتمی ومصطفی‌معین‌تشکیل شده‌بود، اصلاح‌طلبان مشخصاًبه این نتیجه‌رسیدند که باید‌گزینه‌هایی‌را معرفی‌کنند که بتوانند باحاکمیت‌همکاری‌کرده‌وری‌ملت‌راهم‌جلب‌کنند.«نکته‌جالب ماجراامام‌موضوع‌مفارقت‌خاتمی‌دریاره‌حضور‌ونقش‌آزوبنی‌درانتخابات‌بود.خاتمی‌دراین‌جلسه‌ایده‌تحریم‌انتخابات‌را‌کرد‌و‌به‌انتقاداز «اصلاح‌طلبان‌ساختاری» پرداخت.درحالی‌که‌تحلیل‌ها‌حول‌این‌محور‌استواربود‌که‌خاتمی‌باعدم‌مشارکت‌درانتخابات‌مجلس‌در‌حال‌نزدیک‌شدن‌به‌ایده‌مصطفی‌تاجزاده‌است،‌اما‌این‌موضوع‌گیری‌تازه‌اوانشنان‌می‌داد‌خاتمی‌همانندآنچه‌دربیانه‌۱۵ماده‌ای‌خود‌درمقابل‌بیانیه‌میرحسین‌موسوی‌۱۴۰۱مطرح‌کرد،‌همچنان‌فاصله‌خود‌را‌باید‌اصلاحات‌ساختاری‌که‌به‌معنی‌تغییر‌قانون‌اساسی‌بود،‌حفظ‌کرده‌است.‌درگام‌بعد‌خاتمی‌برای‌تعیین‌گزینه‌مورد‌حمایت‌اصلاح‌طلبان،‌سه‌مشردومیرزادشت،‌وفاداری‌به‌جبهه‌اصلاحات،‌همکاری‌باحاکمیت‌وری‌ملت،‌سه‌شرط‌خاتمی‌برای‌معرفی‌گزینه‌اصلاحات‌بود.‌همان‌ابتدا‌کار‌سید‌حسن‌خمینی‌و‌محمد‌خاتمی‌دو‌گزینه‌رامطرح‌کردند؛‌مجید‌انصاری‌و‌سیدمحمد‌صدر.‌اما‌این‌گزینه‌منتقدان‌زیادی‌در‌وون‌اصلاحات‌داشت.‌نهایتاً‌سیدمحمد‌صدر‌پیشنهاد‌کاندیداتوری‌را‌نپذیرفت‌و‌مجید‌انصاری‌هم‌سکوت‌کرد‌و‌ثبت‌نام‌نکرد.

■ **مگر ممکن است این اتفاق دوبار رخ دهد؟**

اواخر اردیبهشت‌ماه‌و‌درحالی‌که‌سوال‌های‌زیادی‌در‌مورد‌گزینه‌مورد‌حمایت‌اصلاح‌طلبان‌ مطرح‌بود،‌اولین‌گزینه‌ای‌که‌از‌ذهن‌اعتدالی‌ها‌برای‌انتخابات‌ریاست‌جمهوری‌رد‌شد،‌علی‌لا‌ریجانی‌بود.‌البته‌جبهه‌اصلاحاتی‌ها‌این‌نظر‌را‌نداشتند‌و‌رئیس‌جبهه‌اصلاحات‌دیگر‌چهره‌های‌رادی‌کال‌اعلام‌کردند؛‌قصد‌نداردند‌از‌«نامزنیابتی»‌حمایت‌کنند.‌منظور‌از‌نامزدنیابتی‌تعلی‌لا‌ریجانی‌بود؛‌چراکه‌اساساً‌گزینه‌شاخص‌دیگری‌برای‌حمایت‌وجود‌نداشت.‌بخشی‌از‌این‌عدم‌تمایل‌اگرچه‌به‌خاطر‌تجربه‌ریاست‌جمهوری‌روحانی‌بود،‌اما‌بخشی‌دیگر‌از‌این‌مخالفت‌به‌خاطر‌اختلافاتی‌بود‌که‌خاتمی‌با‌علی‌لا‌ریجانی‌داشت.‌قوچانی‌در‌بخشی‌از‌روایت‌خود‌اشاره‌می‌کند‌که‌«خاتمی‌آنقدر‌درباره‌لا‌ریجانی‌حساس‌بود‌که‌حتی‌تلاش‌روحانی‌برای‌دعوت‌لا‌ریجانی‌به‌جلسه‌مشترک‌سران‌اصلاح‌اعتدال‌را‌که‌حتی‌ناطق‌نوری‌نیز‌به‌آن‌دعوت‌می‌شد؛‌رد‌می‌کرد.»‌با‌این‌همه‌موضوع‌مهم‌تأیید‌یا‌عدم‌تأیید‌توسط‌شورای‌نگهبان‌بود.‌لا‌ریجانی‌اما‌پیش‌از‌ثبت‌نام،‌«مطمئن‌شد‌که‌در‌صلاحت‌نمی‌شود.»‌و‌براساس‌روایت‌آگاهی‌نو‌به‌او‌گفته‌بودند‌«مگر‌ممکن‌است‌این‌اتفاق‌دوبار‌رخ‌دهد؟»‌البته‌قوچانی‌در‌ادامه‌به‌این‌موضوع‌هم‌اشاره‌کرد‌که‌«ایرانی‌هایی‌که‌لا‌ریجانی‌انجام‌داده‌بود‌در‌سطوح‌میانی‌بود‌و‌چندان‌قطعی‌نبود.»‌لا‌ریجانی‌برای‌حمایت‌سیاسی‌اصلاح‌طلبان‌از‌کاندیداتوری‌اش‌به‌سید‌حسن‌خمینی‌پیام‌داد‌که‌به‌خاتمی‌پیشنهاد‌دهد‌«بعد‌از‌رقابت‌لا‌ریجانی

باز همروا شدند.

روسوفیل‌ها و روس‌ستیزان در ائتلافی نانوخته نمی‌خواهند روابط ایران و روسیه مبتنی بر واقعیت‌های روی زمین باشد

■ **ریسمان چندلایه اشتراکات تهران و مسکو**

تقویت‌اشتراکات‌راهبردی‌میان‌ایران‌و‌روسیه‌نیازمند‌همکاری‌های‌استراتژیک،‌توسعه‌پروژه‌های‌مشترک‌و‌ایجاد‌توافقات‌بلندمدت‌در‌زمینه‌های‌مختلف‌است.‌با‌تمرکز‌بر‌منابع‌مشترک‌و‌منافع‌دوجانبه،‌دو‌کشور‌می‌توانند‌روابط‌خود‌را‌تقویت‌کرده‌و‌به‌پیشرفت‌های‌چشمگیری‌در‌زمینه‌های‌اقتصادی،‌امنیتی‌و‌دیپلماتیک‌دست‌یابند.‌در‌ادامه‌به‌مهم‌ترین‌ای‌اشتراکات‌و‌روش‌های‌تقویت‌آنها‌پرداخته‌می‌شود.

۱- امنیت منطقه‌ای و مبارزه با تروریسم: ایران و روسیه هر دو به دنبال ثبات امنیتی در خاورمیانه و منطقه قفقازند و در مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی به همکاری پرداخته‌اند. این اشتراک می‌تواند با افزایش همکاری‌های اطلاعاتی، برگزاری مانورهای نظامی مشترک و ایجاد گروه‌های عملیاتی مشترک برای مقابله با تهدیدات تروریستی تقویت‌شود. همچنین همکاری در برنامه‌های امنیتی و نظامی برای حفاظت از مناطق استراتژیک می‌تواند به تقویت این رابطه کمک کند.

۲- همکاری‌های اقتصادی و تجاری: ایران و روسیه هر دو به دنبال تقویت روابط اقتصادی و تجاری بوده و به توسعه مبادلات تجاری و سرمایه‌گذاری‌های دوجانبه علاقه‌مندند. برای تقویت این اشتراک، دو کشور می‌توانند به ایجاد توافقات تجاری و اقتصادی جدید، توسعه زیرساخت‌های تجاری مشترک و حذف موانع تجاری پرداخته و ایجاد مناطق آزاد تجاری با توافقات اقتصادی کلان را در دستور کار قرار دهند.

۳- همکاری‌های علمی و فرهنگی: ایران و روسیه دارای روابط‌های فرهنگی و علمی عمیق و تاریخی و به دنبال تقویت تبادل‌های علمی و فرهنگی‌اند. این اشتراک می‌تواند با برگزاری رویداد‌های فرهنگی مشترک، تبادل دانشجویان و محققان و پشتیبانی از پروژه‌های تحقیقاتی مشترک تقویت‌شود. همچنین، تقویت روابط دانشگاهی و پشتیبانی از برنامه‌های فرهنگی می‌تواند به تقویت این رابطه کمک‌کند. ۴- توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل: ایران و روسیه به دنبال توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل برای ترانزیت انرژی و کالا از طریق منطقه اوراسیا هستند. برای تقویت این اشتراک، دو کشور می‌توانند به پروژه‌های حمل‌ونقل مشترک مانند کریدورهای ترانزیتی، شبکه‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای پرداخته و سرمایه‌گذاری‌های مشترک را در این زمینه افزایش دهند.

۵- هماهنگی در مسائل بین‌المللی: ایران و روسیه در بسیاری از مسائل بین‌المللی و منطقه‌ای به ویژه در تقابل با نفوذ غرب به دنبال هماهنگی و همکاری‌اند، از جمله در زمینه مسائل امنیتی، سیاسی، اقتصادی، برای تقویت این اشتراک، دو کشور می‌توانند به تشکیل کمیته‌های مشترک برای بررسی مسائل بین‌المللی، هماهنگی در سیاست‌های خارجی و تقویت روابط دوجانبه در سازمان‌های بین‌المللی پرداخته و گزارش‌های مشترک درباره مسائل کلیدی منتشر کنند.

■ **مهم‌ترین پرونده‌های اختلافی روی میز**

ایران و روسیه علی‌رغم همکاری‌های راهبردی در زمینه‌های مختلف، همچنان در برخی مسائل مهم اختلافاتی دارند. مهم‌ترین اختلافات بین ایران و روسیه شامل موارد زیر است.

۱- **دعوی پر سرصداي قفقاز**

روسیه در قفقاز، به‌ویژه در قره‌باغ، به‌عنوان بازیگری اصلی عمل می‌کند و تلاش دارد تا به نقش میانجی‌گری خود در این منطقه ادامه دهد. در

مقابل، ایران به‌عنوان همسایه قفقاز نگرانی‌هایی درباره نفوذ ترکیه و نقش رژیم صهیونیستی در این منطقه دارد. یکی از مهم‌ترین نقاط اختلاف بین ایران و روسیه در قفقاز، کریدور زنگرور است. این کریدور که توسط آذربایجان مطرح شده و از حمایت ترکیه برخوردار، هدفش ایجاد مسیری است که منطقه نخجوان را به جمهوری آذربایجان متصل کرده و از استان سونیک ارمنستان (منطقه زنگور) عبور کند. این کریدور در عمل می‌تواند دسترسی زمینی ایران به ارمنستان را محدود کرده و نفوذ ترکیه و آذربایجان در منطقه قفقاز را افزایش دهد. اختلاف دیدگاه ایران و روسیه در چند روز اخیر که پوتین نیز در اظهارنظری از تأسیس کریدور زنگور حمایت کرده بیشتر از گذشته رخ‌نا شده و دستمایه‌ای را برای طیف‌های سیاسی روس هراس فراهم آورده است. راه‌حل‌هایی که بتوانند به توازن منافع ایران و روسیه کمک‌کنند و در عین حال نگرانی‌های ایران را درخصوص کریدور زنگور برطرف‌کنند، می‌توانند پایه‌ای برای توافق باشند. چند راهکار احتمالی را که می‌تواند در مورد کریدور زنگور به توافق منجر شود؛ می‌توان این‌گونه تشریح کرد؛ به جای ایجاد یک کریدور جدید که به تغییرات مرزی منجر شود، می‌توان گزینه‌ای را مطرح کرد که مسیری‌های حمل‌ونقل موجود تقویت و به‌روزرسانی‌شوند. به این ترتیب، نگرانی ایران در مورد تغییر مرزهای بین‌المللی از بین می‌رود و در عین حال به آذربایجان و ترکیه نیز امکان می‌دهد که به شکل موثرتری با نخجوان ارتباط برقرار‌کنند، بدون اینکه نیازی به تأسیس یک کریدور جدید باشد. پیشنهاد دیگر می‌تواند مدیریت مشترک کریدور زنگور توسط روسیه، ایران و ارمنستان باشد. در این صورت، ایران احساس نخواهد کرد که این کریدور تنها تحت کنترل آذربایجان و ترکیه است. حضور ایران و روسیه در مدیریت این کریدور می‌تواند به توازن قدرت در منطقه کمک کرده و مانع از نفوذ بیش از حد آذربایجان و ترکیه شود. ایجاد کریدور زنگور می‌تواند در سایه طرح بزرگ‌تری برای همکاری‌های منطقه‌ای که همه طرف‌ها از آن بهره‌مند شوند به حاشیه برود. اگر این کریدور به‌عنوان بخشی از پروژه‌های بزرگ‌تر اقتصادی در نظر گرفته‌شود که ایران نیز از آن نفع می‌برد، ممکن است تهران با اجرای آن موافقت‌کند. این همکاری‌ها می‌تواند شامل توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی، انرژی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک در منطقه قفقاز باشد.

۲- **نزدیک کردن دیدگاه‌ها در مورد ارتباط با غرب**

روابط روسیه با غرب، به‌ویژه پس از تحریم‌های غرب علیه این کشور به دلیل بحران اوکراین، به شدت تیره شده است. در مقابل، ایران به دنبال تعامل با کشورهای غربی در برخی زمینه‌ها مانند مذاکرات هسته‌ای و رفع تحریم‌ها بوده است. این تفاوت در استراتژی‌ها گاهی باعث ایجاد اختلاف نظر می‌شود. روسیه از مذاکرات برجام و تلاش‌ها برای حفظ توافق هسته‌ای ایران حمایت کرده است، اما در مواردی مانند نحوه همکاری هسته‌ای و مسائل مربوط به کنترل تسلیحات و تحریم‌ها، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. هرچند ایران و روسیه در بسیاری از مسائل بین‌المللی و منطقه‌ای به‌عنوان هم‌بیمانان استراتژیک عمل می‌کنند، اما این اختلافات می‌تواند در برخی مواقع به تنش‌های زیرسطحی در روابط دو کشور منجر شود. حل اختلافات ایران و روسیه در زمینه ارتباط با غرب نیازمند گفت‌وگوهای دیپلماتیک، تنظیم راهبردهای مشترک و ایجاد همکاری‌های برد-برد است. برای حل اختلافات ایران و روسیه در زمینه ارتباط با غرب، باید به تعاملات دیپلماتیک، همکاری

روایتی کمتر شنیده شده از بهار ۱۴۰۳ نشان می‌دهد رئیس‌جمهور در فرایند انتخابات وام‌دار جریان اصلاح طلب نبوده است

پزشکیان و اصلاح‌طلبان؛ حساب بی حساب

جهانگیری و نهایتاً مسعود پزشکیان، گزینه‌های نهایی بودند که جبهه اصلاحات پیش از ثبت‌نام انتخابات معرفی کرد. نکته جالب توجهی که در این رابطه وجود داشت، این بود که رسیدن اصلاحات بعد از بالا پایین کردن گزینه‌های مختلف و نهایتاً رسیدن به عباس آخوندی، مشکل چندساله جبهه اصلاحات را نشان می‌داد و این گزاره را اثبات می‌کرد که نگاه اصلاح‌طلبان چقدر از واقعیت و نظر مردم جامعه دور است؛ چرا که اگر در انتخاب اولین گزینه پیشنهادی جبهه، رجوعی به افکار عمومی می‌شد، مشخص می‌شد آخوندی اقبال زیادی برای رأی آوری ندارد. در وهله دوم موضوع دیگری که بیشتر به چشم می‌آید، این است که اصلاحات اساساً گزینه‌تماماً اصلاحاتی برای حضور بزرگ‌تر در انتخابات‌نداشت. حمایت آخوندی توسط جبهه اصلاحات حتی بعد از رأی‌تصویب اصلاح‌طلبی را نیز به دنبال داشت که انتخاب فردی با نظرات و نگاه‌های تماماً لیبرال را مورد انتقاد قرار دادند.

■ **پزشکیان اولین گزینه جبهه اصلاحات نبود**

قوچانی در روایت خود اشاره می‌کند مسعود پزشکیان، تقریباً جزو آخرین گزینه‌هایی بود که مورد توجه اصلاح‌طلبان قرار داشت. یکی از موضوعاتی که منجر شد مسعود پزشکیان در میان گزینه‌های پیشنهادی قرار گیرد، صحبت‌ها و اظهارات او در اجاری همسایه‌ینی در کنولینوین و پس از آن کش‌آورد دانشگاه در جریان اتفاقات سال۱۴۰۱ بود. قوچانی با نام ریاضت از روایت خود بیان می‌کند «در آن زمان مسعود پزشکیان، منشور۱۵ ماده‌ای خاتمی را نپذیرفت.» اولین گزینه جبهه اصلاحات نبود. او در جلسه اصلاحات خود را قبل از اصلاح‌طلبی، چه‌وای اصولگررا خواند که تنها راه‌حل کشور را اصلاحات می‌داند. این پزشکیان حتی تعهدنامه جبهه اصلاحات را امضا نکرد. این تعهدنامه او را موظف می‌کرد که در صورت تأیید صلاحیت چند نامزد اصلاح‌طلب، به مسود نامزد انتخاباتی جبهه اصلاحات‌کناره‌گیری‌کند، اصلاح‌طلبان احتمال کمی می‌دادند که گزینه‌های معرفی شده، مورد تأیید شورای نگهبان قرار گیرند. این موضوع حداقل در مورد عباس آخوندی و اسحاق جهانگیری برای اصلاحات قطعی بود. تصور اصلاحات این بود که همه گزینه‌های معرفی شده توسط شورای نگهبان رد خواهند شد و اصلاحات با کاندیدلیدر، مدکر مشخص انتخابات را تحریم می‌کند. اما روز یکشنبه ۲۰ خرداد، گزینه سوم اصلاحات، تک نامزد تأیید شده اصلاح‌طلبان بود. قوچانی البته در روایت خود از فرآیند انتخاب نامزد جبهه اصلاحات، کنایه‌ای نیز به رئیس جبهه اصلاحات زد و به این موضوع اشاره کرد که برخلاف آنچه آذر منصوری می‌گفت و معتقد بود شورای نگهبان نمی‌تواند برای نامزدها تعیین‌کند اما نهایتاً این اتفاق افتاد.، شورای نگهبان از میان نامزد‌های اصلاحات یک گزینه را تأیید کرد و اصلاح‌طلبان نیز ناچار به حمایت از تنها گزینه اصلاحات شدند.

■ **اشتباه راهبردی اصلاحات در عدم حمایت از نامزد نیابتی**

در میان تمام گزینه‌های مطرح شده از سوی جبهه اصلاحات، نام یک نفر کمتر شنیده شد؛ محمد جواد ظریف، چه‌وای بود که افرادی از جمله علی‌لا‌ریجانی نیز به او گفته بودند که بهتر است در انتخابات مشارکت‌کند. لا‌ریجانی، محمد جواد ظریف را مهم‌ترین شانس جبهه اصلاح‌اعتدال می‌دانست، که البته ظریف در

در منافع اقتصادی و امنیتی و ایجاد توافقات بلند مدت توجه کرد. هر دو کشور می‌توانند با همکاری‌های گسترده در زمینه‌های مختلف به کاهش تنش‌ها و حفظ منافع مشترک دست یابند، در حالی که ارتباطات با غرب را نیز مدیریت می‌کنند. ایران و روسیه می‌توانند از طریق تشکیل کارگروه‌های دیپلماتیک، مذاکرات رسمی در سطوح بالا و ایجاد کانال‌های ارتباطی دائم، درباره منافع مشترک خود در قبال غرب و برجام به تعامل برسند. ایران و روسیه می‌توانند از طریق هماهنگی در مذاکرات با غربی‌ها به یک چهارچوب مشترک دست یابند. روسیه می‌تواند به‌عنوان میانجی‌ فعال در مذاکرات، در حل و فصل مسائل فنی و سیاسی مشارکت‌کند، اما در عین حال به نیازهای اقتصادی و امنیتی ایران نیز توجه داشته‌باشد. در مقابل، ایران می‌تواند از طریق اعتمادسازی با روسیه، اطمینان دهد که حتی در صورت لغو تحریم‌ها و بهبود روابط با غرب، همکاری‌های استراتژیک خود با روسیه را حفظ خواهد کرد.

۳- **رقابت در بازار انرژی**

ایران و روسیه هر دو از تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم نفت و گازند و در برخی بازارها رقابت مستقیم دارند. به‌ویژه در اروپا، روسیه به‌عنوان یکی از تأمین‌کنندگان اصلی گاز حضور دارد و تلاش‌های ایران برای افزایش صادرات گاز می‌تواند به رقابت میان دو کشور منجر‌شود. رفع اختلافات بین ایران و روسیه در زمینه انتقال انرژی نیازمند مذاکرات دیپلماتیک‌گسترده، همسویی منافع اقتصادی و همکاری‌های استراتژیک است. با توجه به منافع مشترک و رقابت‌های موجود، راه‌حل‌هایی وجود دارد که می‌تواند به کاهش تنش‌ها و ایجاد فرصت‌های مشترک کمک‌کند. برخی از این راهکارها عبارتند از: سرمایه‌گذاری مشترک در زیرساخت‌های انرژی مانند پالایشگاه‌ها، خطوط لوله و پروژه‌های گاز طبیعی مایع (LNG)، مشارکت در بازارهای جدید به‌طوری‌که هر دو کشور در بهره‌برداری از منابع انرژی و صادرات به بازارهای بین‌المللی همکاری‌کنند و مسود مشترکی بنیزند، همکاری در صنایع پایین‌دستی انرژی مانند پتروشیمی و پالایش‌کی‌هم می‌تواند به تولید محصولات با ارزش افزوده و صادرات مشترک منجر‌شود. ایران و روسیه می‌توانند در چهارچوب سازمان‌های بین‌المللی مانند اوپک و مجمع کشورهای صادرکننده گاز (OPEC) به هماهنگی‌های بیشتری در زمینه تعیین تولید و قیمت‌گذاری بپردازند. این هماهنگی‌ها می‌تواند از رقابت قیمتی که به زیان هر دو کشور است، جلوگیری کرده و ثبات بازارهای جهانی کمک‌کند. یکی از اصلی‌ترین نقاط اختلاف، رقابت بر سر خطوط لوله و مسیرهای ترانزیتی است. ایجاد زیرساخت‌های ترانزیتی مشترک مانند توسعه خطوط لوله مشترک که از طریق ایران و روسیه به اروپا یا بازارهای آسیایی متصل‌شود و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های حمل‌ونقل دریایی مشترک مانند حمل‌LNG از بنادر ایران و روسیه به آسیا یا اروپا می‌تواند به تقسیم متوازن منافع کمک‌کند. ایران و روسیه می‌توانند به جای تمرکز صرف بر منابع فسیلی، در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های نوین انرژی همکاری‌کنند. این همکاری می‌تواند شامل پروژه‌های تحقیق و توسعه در زمینه انرژی‌های خورشیدی، بادی و هسته‌ای باشد، با توجه به تقاضای بالای انرژی در چین، هند و جنوب شرقی آسیا، ایران و روسیه می‌توانند از طریق همکاری در بازارهای آسیایی به کاهش رقابت‌ها و افزایش منافع مشترک دست یابند. قراردادهای مشترک صادرات انرژی به این مناطق می‌تواند به توزیع متوازن منافع کمک‌کند.

روایتی کمتر شنیده شده از بهار ۱۴۰۳ نشان می‌دهد رئیس‌جمهور در فرایند انتخابات وام‌دار جریان اصلاح طلب نبوده است

پزشکیان و اصلاح‌طلبان؛ حساب بی حساب

پاسخ جواب منفی داده‌و‌گفته‌بود که «سیاست داخلی رانمی‌شناسد.» طرف‌البته‌اختلافاتی‌هم‌با‌جبهه‌اصلاحات‌داشت‌که‌یکی‌از‌آنها‌اجتناب‌از‌حمایت‌از‌نامزدنیابتی‌بود. طرف‌این‌اقدام‌را‌اشتباه‌راهبردی‌اصلاحات‌می‌دانست‌و‌معتقد‌بود «در‌برابر‌خطری‌به‌نام‌سعید‌جلیلی،‌باید‌ائتلافی‌میان‌اصلاح‌طلبان‌و‌اعتدال‌گرایان‌صورت‌گیرد.» علاوه‌براین‌صوتی‌که‌بعد‌از‌انتمام‌انتخابات‌مجلس‌از‌صحبت‌های‌محمد‌جواد‌ظریف‌بیرون‌آمد،‌اختلافات‌او‌با‌اصلاحات‌رایشتر‌کرد. این‌مورد‌منجر‌شد‌ظریف‌برای‌حضور‌در‌انتخابات‌ریاست‌جمهوری‌انگیزه‌چندان‌نی‌نداشته‌باشد‌و‌همچنین‌قوچانی‌در‌روایت‌خود‌به‌این‌موضوع‌اشاره‌کرد‌که‌ظریف‌هم‌پیام‌هایی‌درباره‌احتمال‌رد‌صلاحیت‌خود‌توسط‌شورای‌نگهبان‌دریافت‌کرده‌بود‌و‌علاوه‌براین‌اشاره‌کرد‌در‌صورت‌تداوم‌وضع‌موجود‌کشور‌ممکن‌است‌در‌شرایطی‌قرار‌گیرد‌که‌مدیریت‌آن‌سخت‌باشد‌و‌او‌نمی‌خواهد‌ایزاری‌برای‌این‌نوع‌مدیریت‌باشد. براین‌اساس‌کاندیداتوری‌محمد‌جواد‌ظریف‌نیز‌چندان‌جدی‌پیگیری‌نشد.

■ **پزشکیان وامدار اصلاح‌طلبان است یا نه؟**

روایت‌آگاهی‌نوز‌آن‌کش‌و‌رفتار‌پزشکیان‌در‌جلسه‌جبهه‌اصلاحات‌و‌حمایت‌اصلاحات‌از‌چون‌نکته‌رامورد‌توجه‌قرار‌می‌دهد. قوچانی‌پزشکیان‌را‌خشخصیتی‌معرفی‌می‌کند‌که‌علی‌رغم‌اینکه‌احترام‌زایی‌برای‌ردی‌خاتمی‌قابل‌بود‌اما‌اظهارات‌و‌نظراتی‌هم‌راسماً‌با‌تمام‌مواضع‌جبهه‌اصلاحات‌و‌حتی‌با‌سیدمحمد‌خاتمی‌نداشته‌است. امری‌که‌بعداً‌برخی‌از‌اصلاح‌طلبان‌به‌این‌اشاره‌کردند. به‌عهد‌ظریف‌معتقد‌بود،‌پزشکیان‌اصلاح‌طلب‌تشکیلاتی‌نبوده‌است. بخشی‌از‌این‌مواضع‌رامی‌توان‌متوجه‌رفتار‌اصلاح‌طلبان‌رادی‌کال‌بعد‌از‌انتخابات‌دانست. بسیاری‌از‌چهره‌های‌اصلاح‌طلب‌بعد‌از‌پیروزی‌پزشکیان‌به‌دنبال‌سه‌م‌خواهی‌برای‌چینش‌کابینه‌برمیبنای‌گزینه‌های‌مد‌نظر‌خود‌بودند‌و‌پس‌از‌اینکه‌این‌اتفاق‌نیفتاد‌شروع‌به‌فشار‌به‌دولت‌کردند. به‌نظر‌می‌رسد‌قوچانی‌از‌مطرح‌کردن‌جزئیات‌آنچه‌در‌مواجه‌اصلاحات‌با‌مسعود‌پزشکیان‌گذشته‌است،‌به‌دنبال‌یادآوری‌این‌گزاره‌به‌اصلاحات‌است‌که‌مسعود‌پزشکیان،‌توفیق‌اجباری‌اصلاح‌طلبان‌بود‌و‌اگر‌حق‌انتخاب‌داشتند،‌از‌گزینه‌های‌دیگری‌حمایت‌می‌کردند‌تا‌از‌این‌طریق‌یادآوری‌کند‌که‌سه‌م‌خواهی‌های‌آنها‌چندان‌معقول‌نیست. علاوه‌براین‌تأکید‌قوچانی‌بر‌اینکه‌پزشکیان‌خود‌را‌پیش‌از‌اصلاح‌طلبی،‌چه‌وای‌اصولگرانی‌دانست،‌این‌گزاره‌و‌پرزنگ‌می‌کند‌که‌قوچانی‌تلاش‌دارد،‌فاصله‌ای‌میان‌پزشکیان‌و‌اصلاح‌طلبان‌بگذارد‌تا‌در‌صورتی‌که‌دولت‌در‌مسیر‌مطلوب‌حرکت‌نکرد‌و‌تناؤست‌رضایت‌عمومی‌را‌جلب‌کند‌تا‌حد‌ممکن‌بار‌هزینه‌بردوش‌اصلاح‌طلبان‌کمر‌شده‌و‌بخشی‌متوجه‌اصول‌گرایان‌شود؛‌اقدامی‌که‌البته‌آذر‌منصوری‌نیز‌در‌روزهای‌ابتدایی‌بعد‌از‌پیروزی‌پزشکیان،‌تلاش‌هایی‌برای‌بیان‌آن‌کرده‌که‌البته‌با‌نقد‌های‌زیادی‌مواجه‌شد. نکته‌ای‌که‌البته‌بزرگ‌تر‌از‌سایر‌موضوعات‌به‌چشم‌می‌آید‌اینکه‌طیف‌معتدل‌اصلاح‌طلبان‌در‌تلاش‌اند‌تا‌این‌موضوع‌را‌جا‌ببندازند‌که‌مسعود‌پزشکیان‌وامدار‌اصلاح‌طلبان‌نیست. او‌توانسته‌برمیبنای‌ویژگی‌های‌شخصیتی‌خود،‌شعار‌و‌واو‌به‌نگاهی‌که‌مخصوص‌به‌خودش‌بوده،‌رای‌بیاورد‌و‌اصلاح‌طلبان‌در‌این‌مسیر‌تنها‌بالو‌هم‌روا‌شدند.